

e-post: registrator@ltu.se

Yttrande avser ert dnr Ku2023/01197

Luleå tekniska universitet (LTU) yttrar sig härmed över inkommen remiss av betänkande Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilerings av tornedalingar, kväner och lantalaiset (SOU 2023:68).

Sammanfattning

LTU tillstyrker remissen och lämnar följande kommentarer:

Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset, har dels i sitt delbetänkande ”Då människovärdet mättes Exkludering och assimilerings av tornedalingar, kväner och lantalaiset. SOU 2022:32”, samt i slutbetänkandet, avgett ett antal huvudområden samt delområden, där de anger förslag på insatser för försoning och upprättelse.

I kapitel 14 anger slutbetänkandet olika förslag på åtgärder, för att nå försoning och upprättelse. I kap 15 anger vidare kommissionen konsekvenser av förslagen.

När det gäller kapitel 14:1, delar vi helt kommissionens betänkande i yttrandet:

Förslagen ska bidra till att de övergripande målen nås men det kan finnas behov av andra eller ytterligare åtgärder än de som kommissionen föreslagit för att fullt nå målen. Kommissionen ser att målen behöver kunna följas upp och har därför föreslagit att regeringen i nära samråd med minoriteten utarbetar en handlingsplan som innehåller en tydlig uppföljningsmekanism.¹

Uppföljningen anser vi är avgörande för att bibehålla förtroendet i den fortsatta processen. Vidare delar vi helt och hållet beskrivningen av de fyra huvuddelarna i betänkandets del, om insatser för en fortsatt försoningsprocess. Att det tydliggörs i texten vem kommissionen anser ha huvudansvaret för dessa fyra insatser.²

Vidare delar vi helt kommissionens skrivning angående övergripande mål, med undergrupper: synliggörande och egenmakt, förverkliga och utöka rättigheterna, språkrevitalisering och kulturfrämjande, samt stärkt nordiskt samarbete.³ Det sistnämnda

¹ Kapitel 14:1, s. 595.

² Kapitel 14:1, s. 596.

³ Kapitel 14:1, s. 596–597.

anser vi vara särskilt viktigt, med anledning av vidare fördjupad forskning om minoriteten i ett nordiskt perspektiv.

I övrigt delar vi resterande beskrivningar avseende styckena 14:2, 14:3, 14,4, 14:5 i sin helhet.

Vidare delar vi helt och hållet kommissionens skrivning avseende styckena 14:5:1, 14:5:2, 14:5:3, 14:5:4.

Vi delar kommissionens skrivningar helt i styckena 14:6:1, 14:6:2, 14:6:3, 14:6:4, 14:6:5, 14:6:6, 14:6:7. När det gäller skrivningen i 14:6:8, vill vi även understryka hur viktigt det är med ökad forskningssatsning om minoritetens historia, språk och samhälle. Vidare delar vi helt skrivningen i 14:6:9, 14:6:10, 14:6:11.

Vi delar helt kommissionens skrivning i styckena 14:7, 14:7:1, 14:7:2, 14:7:3.

Vi delar helt kommissionens skrivning i styckena 14:8, 14:8:1, 14:8:2, 14:8:3, 14:8:4.

Vi delar helt kommissionens skrivning i styckena 14:9, 14:9:1.

Vi delar helt kommissionens skrivning i styckena 14:10, 14:10:1, 14:10:2. När det gäller 14:10:3, så delar vi kommissionens bedömning, att en separat utredning bör genomföras i frågan.

Vi delar helt kommissionens skrivning i styckena 14:11, 14:1:1, 14:11:2, 14:11:3, 14:11:4, 14:11:5, 14:11:6, 14:11:7.

När det gäller kommissionens betänkande avseende konsekvenser av förslagen, vill vi anföra följande. Vi delar helt kommissionens skrivning i styckena 15:1, 15:2, 15:2:1, 15:2:2, 15:3, 15:4.

Slutord

Vi anser att kommissionens slutbetänkande och förslag på åtgärder, följt av konsekvensanalys, ger en god översikt av ett nuläge, vad gäller den nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset.

Vi vill speciellt understryka vikten av kommissionens slutbetänkande, vad gäller vidare forskning om minoriteten, framtagande av relevant läromedel för alla stadier i undervisning, kompetensutveckling för handläggare inom stat, region och kommuner, avseende nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset.

I detta ärende har rektor Birgitta Bergvall-Kåreborn beslutat. Handläggare Anna-Therése Järvenpää har föredragit. I den slutliga beredningen har också Curt Persson, bitr. universitetslektor Historia, och Dag Avango, professor Historia deltagit.